

ชื่อเรื่อง การค้นคว้าแบบอิสระ   เพศสภาพและกลวิธีการปฏิเสธในภาษาไทย

ผู้เขียน   นางสาวนิภาพร ธรรมโม

ปริญญา   ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ดร.ปริยา โนนแก้ว

ประธานกรรมการ

รศ.ดร.ประภา สุขเกษม

กรรมการ

ดร. Peter Frank Freeouf

กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิเสธในภาษาไทย ความสุภาพ และ การ
คุกคามหน้าในกลวิธีการปฏิเสธในภาษาไทย ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้มาจากการตอบ
แบบสอบถามชนิดเติมเต็มบทสนทนา (DCT) ของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยใน

จังหวัดเชียงใหม่ 70 คน ในจำนวนนี้เป็นนักศึกษาชาย 35 คน และ นักศึกษาหญิง 35 คน

ผลการวิจัยพบว่ากลวิธีทางภาษาที่แสดงการปฏิเสธที่ตอบปฏิเสธวัจนกรรมการขอร้อง
การเชิญ การให้คำแนะนำ และการให้ข้อเสนอ สามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลวิธีในการ
ปฏิเสธแบบตรง และกลวิธีในการปฏิเสธแบบอ้อม กลวิธีในการปฏิเสธแบบตรง มี 4 กลวิธี ได้แก่
การปฏิเสธโดยใช้คำปฏิเสธโดยตรง การปฏิเสธโดยใช้คำปฏิเสธแสดงความไม่ปรารถนาและไม่

สามารถปฏิบัติตาม การปฏิเสธโดยใช้คำปฏิเสธแสดงความอ่อนคลาย และการปฏิเสธโดยการ ยืนยันความต้องการเดิม กลวิธีในการปฏิเสธแบบอ้อม มี 11 กลวิธีได้แก่ การให้เหตุผล การเสนอ ทางเลือก การสัญญาจะปฏิบัติตามในอนาคต การสร้างเงื่อนไขในการตอบรับในอนาคต การขอ โทษ การตั้งคำถาม การประชดประชัน การกล่าวถึงหลักการหรือกฎ การพยายามห่วงเหนี่ยว ห้ามปราม การตอบรับที่ทำหน้าเหมือนปฏิเสธ และ การเลี่ยงให้คำตอบ นอกจากนี้กลวิธีในการ ปฏิเสธแล้ว ผู้ปฏิเสธยังใช้ส่วนเสริมในการปฏิเสธเพื่อลดความรุนแรงหรือ ผลกระทบที่เกิดจากการ ปฏิเสธ ส่วนเสริมดังกล่าวมี 7 ประเภทได้แก่ การขอบุคคล การใช้คำอุทาน การแสดงความ ประารถนาที่จะทำตาม การแสดงความเห็นหรือความรู้สึกที่เป็นบวก การแสดงความเสียใจ การ อวยพร การให้ความช่วยเหลือ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลวิธีทางภาษาที่แสดงการปฏิเสธที่ตอบ ปฏิเสธวัจนกรรมการขอร้อง การเชิญ การให้คำแนะนำ และการให้ข้อเสนอแนะ เพศหญิงใช้กลวิธี ในการปฏิเสธแบบตรง และมีการใช้ส่วนเสริมในการปฏิเสธมากกว่าเพศชาย ในการวิเคราะห์เรื่อง ความสุภาพและการกระทำที่คุกคามหน้า พบว่า ผู้ปฏิเสธมีการใช้กลวิธีในการปฏิเสธที่แสดงถึง ความสุภาพและการกระทำที่คุกคามหน้าเหมือนที่พบในทฤษฎีความสุภาพของบราวน์และเลวินสัน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title	Gender and Refusal Strategies in Thai	
Author	Ms. Nipaporn Thammo	
Degree	Master of Arts (English)	
Independent Study Advisory Committee		
	Dr. Preeya Nokaew	Chairperson
	Assoc. Prof. Prapa Sookgasem	Member
	Dr. Peter Frank Freeouf	Member

ABSTRACT

This study aims at studying refusal strategies used in Thai and examining how politeness and face threatening acts are used in refusal strategies in Thai. The data on which the analysis is based were collected by means of a questionnaire called a discourse completion test (DCT) completed by 70 respondents who are 35 male and 35 female university students.

It is found that refusal strategies employed by the respondents can be divided into two groups: direct and indirect refusal strategies. The direct refusal strategies are included 1) direct use of denying lexical items, 2) negative willingness and ability, 3) mitigated refusal, and 4) insistence. The indirect refusal strategies are included 1) reason/ excuse/ explanation, 2) statement of alternative, 3) promise of future acceptance, 4) set condition for future acceptance, 5) statement of apology, 6)

question, 7) irony, 8) statement of principle, 9) attempt to dissuade interlocutor, 10) acceptance that functions as a refusal, 11) avoidance. Besides employing direct and indirect refusal strategies, they also employ adjuncts to help reduce the threatening power of refusal. They include 1) expression of thank, 2) pause filler, 3) willingness to comply, 4) statement of positive opinion/ feeling or agreement, 5) statement expressing pity for non-compliance, 6) statement expressing good wish, and 7) statement offering help. In addition, when comparing all strategies used, it is found that females employ more direct refusal strategies and adjuncts to refusal than males. About politeness and face threatening acts in Thai, it was found that respondents employ refusal strategies in accordance with Brown and Levinson's politeness theory including performing FTAs bald on-record, performing FTAs with positive politeness, performing FTAs with negative politeness, and performing FTAs with off-record.